

MALLORCA

Diumenge, diada pagesa a Felanitx

Significa la possibilitat de plantejar la seva situació

Diumenge que ve, dia nou de maig, tindrà lloc a Felanitx una gran diada pagesa amb assistència de prop de cinc mil conradors i ramaders.

La diada ha estat convocada per la Cooperativa Agropecuària de Mallorca i compta amb l'autorització de l'ajuntament de Felanitx i del govern civil. En principi, no es tracta de dur a terme cap miting polític, ni tan sols cap acte de sindicalisme fora vila, puix el programa estableix més que res una gran berenada, si bé inclou així mateix una part seriosa pertocant a la junta general de la Cooperativa i una pública exposició dels principals problemes del camp mallorquí, juntament amb la possibilitat que tothom intervengui per manifestar el seu parer.

En definitiva, es tracta d'una festa popular. L'escenari, com deiem, serà el parc municipal de Felanitx, on l'agost se celebren les més famoses revetlles de l'illa. Aquest parc servirà diumenge per dur a terme jornada de germanor entre tots els homes de fora vila. Promet ésser un esdeveniment molt important damunt, en el qual ha posat els ulls bona part de les forces polítiques mallorquines i àdhuc les autoritats del règim. La fora vila mallorquina és objecte avui d'una gran controvèrsia, malgrat que la preocupació desvetllada pels altres sectors econòmics hagi amagat aquest fet.

CAP A UNA REVITALITZACIÓ DEL CAMP

Des de l'aparició del "boom turístic", Mallorca ha viscut uns anys en què ha abandonat la fora vila, llevat d'alguns senyors tradicionals que

han sobreviscut a la crisi del tradicionalisme econòmic, quasi feudal, i d'altres que una vegada enriquits amb el turisme han tornat a preocupar-se de l'agricultura com a "hobby". En general, la fora vila mallorquina està composta, avui, d'una petita propietat de dues o tres quarterades (unes cinc hectàries), on predomina l'ametler, el raïm, l'albercoc, la patata o, en certes zones, la ramaderia vacuna. Els pagesos han envellit puix llur edat mitjana sobrepassa els quaranta anys. No hi ha jovent i per això mateix, tenguient en compte els antecedents electorals de la república espanyola, hom ha de creure que l'estrat socio-polític de la pagesia repon a un conservadurisme prou fort.

Això no obstant, i a causa de la crisi econòmica actual, les veus més conscients de la realitat han descobert que és necessari un cert retorn al camp per a equilibrar socio-econòmicament la societat mallorquina.

L'encariment de la terra, destinada més a l'especulació que a l'agricultura, justament amb l'exòde dels foravilers cap a les ciutats, ha capgirat la situació, i això fa que el desgavell topi amb la necessària radicalització social a Mallorca.

La diada foravilera de diumenge, idò, més que una simple berenada amb cançons i folkore, serà una prova de maduresa per a la pagesia. A una cridada de la UTT d'hoteleria, acudiren a manifestar-se tres mil treballadors. A una cridada de la Cooperativa Agropecuària, amb la qual col·laboren obertament algunes germandats de conradors i remaders, es poden reunir prop de cinc mil persones. Es clar que l'objecte d'aquesta convocatòria no és fonamentalment reivindicatiu; però, és clar així mateix que els organitzadors pretenen alçar la veu i dir a tot Mallorca que la fora vila deserta del seu somni.

SEBASTIO VERD

Exposició de poesia visual de Joan Brossa

Joan Brossa ha inaugurat una exposició de poesia visual a la Galeria Quatre Gats de la Ciutat de Mallorca.

"Una poesia que —com ell mateix diu— és experimental per antonomàsia, que gairebé no es pot definir, que justifica pel fet de que vivim a una societat, de la imatge de la qual, els poetes se n'haurien d'adonar". Els quadres o poemes, com millor s'escaigui de dir, són plens no obstant de grans dosis de catalanisme i llibertat.

Amb motiu de l'obertura, com és costum, es va fer una petita festa a la qual, per beure un tassó de vi amb el poeta, hi acudiren coneguts escriptors i artistes de l'illa. Hi des-

taçà la presència de Francesc de Borja Moll. El senyor Francesc aparegué per la porta i tot d'una en Brossa, que no el coneixia personalment, el saludà. El filòleg menorquí li demanà que com li anava la vida i el poeta respongué textualment: "la vida es divideix en dues parts: abans i després de conèixer-lo".

Joan Miró també havia anunciat la seva assistència a l'acte, amb la qual cosa la trobada Brossa-Moll-Miró hauria estat encara més sonada, però el pintor està a ca seva a Brines, per mor d'una lleugera indisposició. De totes maneres és molt probable que avui mateix o demà pugui dur a terme la visita.

S. V.

El subsecretari de Turisme, a Eivissa

Va arribar a Eivissa procedent de Madrid, per via aèria, el subsecretari de Turisme, Ignacio Aguirre, començant així la seva primera visita oficial a les Illes.

Acompanyaven el subsecretari el personal del seu departament, entre ells el director general d'Empreses i Activitats Turístiques, el subdirector general de Promoció Turística i el cap de gabinet de la subsecretaria.

A l'aeroport d'Eivissa varen ésser rebuts pel governador civil de la província, duc de Maura, el delegat del Ministeri d'Informació i Turisme i totes les autoritats de l'illa.

Dins de les vint-i-quatre hores escasses que el subsecretari passarà a l'illa, té previstes diverses reunions amb els empresaris d'hoteleria així com una sessió de treball a la "Delegación del Gobierno", junt amb totes les autoritats civils de les Pitiüses.

GUIA TURISTICA D'EIVISSA

Edicions Berlitz, de Lausana acaba d'editar una petita guia turística d'Eivissa en què després d'una introducció històrica de l'illa, passa a descriure'n els al·licients turístics més importants sense deixar-se'n cap detall. L'edició, ben nodrida d'il·lustracions a tot color, i escrita en anglès acaba amb un petit i significatiu diccionari.

MENORCA

Col·loqui sobre l'autonomia frustrada

Andreu Murillo, historiador i escriptor menorquí, ha parlat a l'Ateneu d'Institucions i classes a Menorca fins al segle XIX, fent una aproximació —com ha dit— a una autonomia frustrada.

Menorca cobra especial importància a partir de la concessió del privilegi d'Alfons el Magnànim, el gener del 1427, que afavoreix el repoblament de l'illa, i el mateix monarca n'intenta una reestructuració administrativa mitjançant una reforma municipal. La gestió va durar de desembre del 1438 fins octubre del 1442. Menorca comptaria amb un sistema administratiu ben diferenciats dels de les altres Illes. La Universitat de Ciutadella perdía terreny amb la creació de la Universitat General i la independència de les universitats de Maó, Alaior i es Mercadal, però de totes maneres Ciutadella seria la seu de la General i es reservaria 14 del 24 càrrecs. La destrucció de Ciutadella pels turcs l'any 1558 assenyala la fi de l'efectivitat del poder de la Universitat General, emperò no seria fins al 1639 quan Maó va aconseguir legalment la plena separació administrativa. El 1641 l'obtidrien els altres municipis. Aleshores entraria en ple funcionament el Consell General que agruparia circumstancialment els municipis menorquins amb igual representació, veu i vot, per tal de resoldre els problemes comuns, un dels quals era l'actuació arbitrària d'alguns governadors.

QUAN MENORCA ERA INDEPENDENT DE MALLORCA

Després de fer una anàlisi de l'estructura social, Andreu Murillo recalca que Menorca anava inclosa en l'anomenat regne de Mallorca, però amb una gran autonomia, fins al punt de tenir representació pròpia a les Corts Catalanes i de tractar els mallorquins com a estrangers en el pagament de drets comercials i de recalada als ports. Només en dues qüestions tenia lligams amb Mallorca: la dependència diocesana i l'apel·lació en sentències determinades dels tribunals. Les contribucions es pagaven directament a la corona.

Durant el segle XVIII es mantingué el sistema municipal per obra i gràcia del govern britànic i a petició de les classes dominants a qui el sistema més convenia, tot i que la naixent burgesia comercial, sorgida al voltant del port de Maó, anà pressionant per transformar les estructures vigents. A la fi, cap al 1799,

els burgesos aconseguiren l'establiment d'un sistema municipal nou, en el qual es van suprimir les representacions per braços.

NO ENS HAN DEIXAT SER MENORQUINS

El retorn de Menorca a la monarquia espanyola, el 1802, féu que es reimplantàs l'antic sistema municipal que va haver de sofrir els embats dels burgesos menorquins que propiciaren la revolució del 1810 i sottingueren el moviment liberalitzador de les Corts de Cadis.

L'època que va de la mort de Ferran VII fins a la revolució del 1868 —el regnat d'Isabel II— és marcat per l'accentuació de la dependència de Mallorca que, amb la constitució de les Diputacions provincials, va anar negant, de cada vegada més, la personalitat administrativa de les illes menors.

Andreu Murillo, després d'analitzar l'experiència de la primera República, acabà la seva conferència amb uns mots que el públic assistent va fer seus d'immediat: "No ens han deixat ser menorquins. El jacobinisme primer, i la reacció autocràtica, després, han maldat per apagar la consciència de grup per mitjà de l'administració i de l'escola, i no recobrem l'autonomia perduda— sinó recobram la nostra consciència de grup."

JOSEP M. QUINTANA

BREU

MALLORCA. — Segons informa Europa Press, una part de les accions de la revista mallorquina "Cort" ha estat adquirida per Jordi Pujol, el qual té previst de nomenar-ne director Camilo José Cela Conde, fill de l'acadèmic Camilo José Cela. Aquest col·labora setmanalment a la revista que dirigirà el seu fill.

MENORCA. — En un comunicat facilitat per l'Agrupació Democràtica Menorquina, aquest grup considera urgent i necessari que les illes d'Eivissa i Menorca puguin tenir un representant a la Cambra legislativa del país, igual que l'hi tenen Ceuta i Melilla, informa Europa Press. També es considera convenient que als nous estatuts de governadors civils es prevegi la figura d'un subgovernador per a les illes menors, en substitució del previst delegat governatiu. Es demana finalment que el president del futur òrgan insular tingui la investidura de Diputat a Corts.

Coll Bardolet, gironí pintor de Mallorca

«Voldria comprar tot el temps que sobra als altres»

Valldemossa és un dels pobles de Mallorca amb més personalitat i els seus racons ens ofereixen sorpreses. Cases ornades amb pots, llaines i testos que pengen de les parets amb tota mena de plantes i flors, i cadascuna té al costat de la porta, a l'alçària d'una persona, una rajola amb un fanalet a dalt; la rajola representa algun fet de la vida de Santa Caterina Tomàs, coneguda per "la beateja", que nasqué al poble, on es conserva la seva casa.

"Es, precisament, aquí a la Carroixa on viu aquest home dominador de les colorines sensuais mediterrànies i de les grisors de terres nòrdiques. Josep Coll Bardolet, el pintor nostre més conegut fora de casa seva.

SOBRETOT MEDITERRANI

—Sou conegut com "el pintor de Valldemossa"; heu nascut aquí?

—No; vaig néixer a Campdevàrol (Ripollès), em vaig criar a Vic i vaig fer els meus estudis artístics a Olot, a Bordeus i a Brussel·les. Més tard he viscut (treballant i exposant) a Tours, París, Anvers, Amsterdam, Roma, Florència, Estocolm, Oslo, Madrid, Girona, Ciutat de Mallorca...

—Malgrat la vostra llarga estada fora del país, hom diria que la vostra pintura és absolutament mediterrània.

—Ja ho crec; el fet de viure lluny fa que se subratlli encara més. Tinc tants de records d'aquells temps! A

Bèlgica, per exemple, jo volia entrar a l'Acadèmia de Belles Arts de Brussel·les (havia exposat en diferents llocs amb èxit, però allò em semblava necessari per a la meua carrera). Ningú no em coneixia i calia començar com un principiant, acudint a classe de primer curs. Jo volia parlar amb el director, que també era professor de cursos superiors. Finalment, després de molt esperar, em va rebre al seu despatx i em féu mostrar alguns dels meus treballs. Li van agradar, perquè "em va perdonar" una colla de cursos i em féu passar a la seva classe, respondent per mi. En vaig tenir una gran alegria, i la meua reacció en trobar-me al carrer fou tan sorollosa i saltiriant, que la gent en restava sorpresa i els meus companys preocupats.

Al pintor, se li tornen els ulls petits recordant aquells dies. De sobte li desapareix:

—Amb només una paraula, doneu-nos la descripció de l'obra de Joan Miró.

—Esperem els anys.

—Dali?

—Es un intelligent que no hauria de fer tanta propaganda per defensar una cosa que ja es pot defensar tota sola.

—Picasso?

—Molt intelligent i un gran pintor.

—Quins són els vostres projectes?

—Treballar, treballar i treballar. Vull fer una exposició a Girona. Es van portar bé amb mi. Al meu poble, a Campdevàrol, em van fer un

homenatge que no oblidaré mai, perquè és un dels moments millors de la meua vida.

—Feu l'electe de tenir una vida plena. No és així?

—Efectivament. M'agrada viure la vida, i el meu problema és la manca de temps, quan veig gent que la deixa passar sense fer res... jo els compraria les hores que perden; a mi en fan molta falta.

ELS CONCERTS DE TORRENT DE PAREIS

Coll Bardolet és el fundador del famós Concert anual al Torrent de Pareis. Descobrí la seva acústica formidable un dia que hi anava a pintar. En ocasió del 10è aniversari dels susdits concerts tingué lloc un acte amb l'actuació de la Coral Polifònica de Sòller i de la Capella Mallorquina. Hi feren parlaments Mateu Llobera, Joan Alavedra, Octavi Salto, Ramon Rullán i Guillem Colom.

Retalls de diaris, programes, fotografies, cartes i documents omplen els àlbums, les taules, les cadires. Llegim a l'acabament d'una carta, de mà femenina, escrita en francès: "Merci pour l'avoir peint". Frases rebuscades i altres d'espontànies, però totes amb la mateixa finalitat, l'elogi a l'obra del pintor. Un document del "Ministère des Affaires Culturelles" de França amb la signatura i la felicitació del seu ministre Duhamel. L'anomena "Chevalier de l'Ordre des Arts et des Lettres".

MARIA-DOLORS CORTEY

COMARRUGA

(Tarragona)

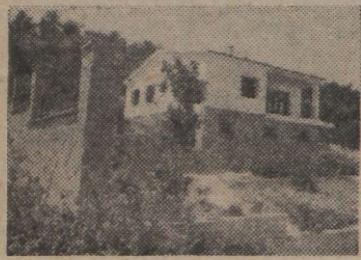

des del 15 de Maig
novament al
seu servei.

Sala de convencions.

Tocant al mar
Piscina - Tennis - Boite.
Informació: Tel. (977) 66 18 50.

PAU

PER A VOSTRE I LA SEVA FAMILIA
LI OFERIM A LA
URBANITZACIÓ
MAS MESTRE

SENSE CONTAMINACIÓ
AIGUA PURÍSSIMA I INESGOTABLE I NOMES A CINC MINUTS DE SITGES
RESTAURANT, TELEFON, PISCINES, TENIS, MINI-GOLF, "PICADERO" CAVALLS
CONSTRUIM EL SEU XALET
GRANS FACILITATS
DESCOMPTES ESPECIAL PER ELS LECTORS D'AVUI

TELFS. 228 31 73 - 218 29 43

UN MILIO MINIM

IMPORTANT EMPRESA ADMET CAPITAL PER
A OPERACIÓ AMB GARANTIA BANCARIA

RENDIMENT MOLT ELEVAT

REALMENT INTERESSATS DIRIGIR-SE

A L'APARTAT DE CORREUS 2031 DE BARCELONA